

Preventie van dementie kan stijgende cijfers keren

Carolien Stam – Bron <https://www.zorgwelzijn.nl> op 18 dec 2020

Nederland telt op dit moment 300.000 mensen met dementie. Dat aantal stijgt naar 400.000 in tien jaar en daarmee stijgt de druk op de zorg flink, en de kosten. Een belangrijke rol in de kwaliteit van zorg voor de thuiswonende dementerenden spelen de 65 dementienetwerken in Nederland. Maar de verschillen zijn groot, blijkt uit onderzoek van Vektis, die zorgdeclaratie-gegevens heeft geanalyseerd. Een op de drie dementerenden komt op de spoedeisende hulp terecht.

Foto: Picscout

Het aantal mensen met dementie stijgt flink in de komende jaren: van 300.000 op dit moment naar 400.000 in 2030. En daarmee stijgen ook de kosten voor de zorg voor mensen met dementie; van bijna 12 miljard euro nu, naar 15,5 miljard in 2030. Dat blijkt uit onderzoek van Vektis, die **declaratiegegevens heeft geanalyseerd** van mensen met dementie. Volgens Vektis is de grootste kostenpost de verpleeghuiszorg, die een veel kleiner deel van de groep dementerenden verzorgt, namelijk 86.000 mensen tegen 212.000 mensen met dementie die thuis wonen. In de data-analyse van Vektis wordt duidelijk dat in de regio's waar de

dementienetwerken niet goed zijn georganiseerd, er veel meer dementerenden op de spoedeisende hulp komen.

Thuiszorg

De fikse stijging van het aantal mensen met dementie – 34% in tien jaar – zorgt ervoor dat de druk op de thuiszorg, de wijkverpleging en op de verpleeghuiszorg toeneemt. Koepelorganisatie Zorgverzekeraars Nederland vraagt Vektis jaarlijks een benchmark te doen naar dementienetwerken. Het rapport van vorig jaar is in het kader van het Deltaplan dementie uitgebreid met een onderzoek naar de relatie tussen het zorggebruik en de organisatie van de zorg in de dementienetwerken. Met **dit onderzoek wil Vektis** meer inzicht verschaffen in de kwaliteit en de kosten van de zorg voor mensen met dementie.

Dementienetwerk

Uit de data-analyse van Vektis wordt duidelijk dat in de regio's waar de dementienetwerken niet goed zijn georganiseerd, er meer dementerenden op de spoedeisende hulp (seh) komen. De onderlinge verschillen zijn groot. Dementienetwerken zijn samenwerkingsverbanden van professionals en zorgaanbieders voor zorg en ondersteuning aan mensen met dementie en hun mantelzorgers. Opname op de seh is een indicatie voor de kwaliteit van zorg, maakt onderzoeker Ronald Luijk duidelijk. Hij is verantwoordelijk voor het team Patiëntstromen bij Vektis. 'Er zijn grote verschillen in de regio's als het gaat om escalatiezorg, zoals een bezoek aan de spoedzorg. Opname op de seh grijpt enorm in op de levenssfeer van mensen met dementie. Het is belangrijk om dit zoveel mogelijk te voorkomen met de juiste zorg en ondersteuning.' Uit het onderzoek blijkt dat er minder escalatiezorg nodig is als patiënten een casemanager dementie hebben. De kwaliteit van de zorg is beter en mensen kunnen ook langer thuis blijven wonen.

Kosten van dementie

Zeventig procent van de mensen met dementie woont thuis, blijkt uit het Vektis-onderzoek. Opvallend is dat de kosten van zorg bij thuiswonenden ongeveer stabiel zijn gebleven tussen 2017 en 2019. Het gaat met name om de kosten voor wijkverpleging en ziekenhuiszorg, die onder de Zorgverzekeringswet vallen. De kosten voor verpleeghuiszorg zijn in drie jaar tijd wel gestegen met zo'n 15 procent. Luijk: 'Wij denken dat dit vooral komt door de stijging van de tarieven in de verpleeghuiszorg.'

WachtlIJst

De wachttijden voor opname in het verpleeghuis zijn in 2019 ook gestegen. In maart 2020 is de wachttijd gedaald, waarschijnlijk omdat veel mensen op de wachtlijst en in verpleeghuizen door corona zijn overleden. Luijk: 'Wij kijken vooral naar mensen die actief op opname in het verpleeghuis wachten en die geen zorg krijgen. Dat waren in 2019 enkele honderden mensen die echt niet meer thuis konden wonen.' De zorgkosten voor thuiswonenden zijn een stuk lager: gemiddeld 13.000 euro per persoon per jaar tegenover gemiddeld 75.000 euro per persoon voor mensen die in een verpleeghuis zijn opgenomen.

Preventie

In de komende jaren worden veel middelen beschikbaar gesteld voor het onderzoek naar dementie. Alles is gericht op het tegengaan van dementie en het verbeteren van de kwaliteit van leven voor mensen met dementie. Luijk: 'Uit de resultaten van het brede programma Deltaplan dementie blijkt dat het belangrijk is om zo vroeg mogelijk de diagnose te stellen, omdat je dan beter kunt inspelen op het leren omgaan met de dementie en op de zorgbehoefte. Ook zien we een vernieuwing in de organisatie van de zorg voor mensen met dementie. Door meer te focussen op de eigen regie van patiënten en hun mantelzorgers in plaats van alleen op de medische zorg.'